

Які операції визнаються зіставними та як здійснюється вибір сторони, що досліджується?

ЗІР, категорія 137.07

Відповідно до п.п. 39.1.1 п. 39.1 ст. 39 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ) платник податку, який бере участь у контрольованій операції, повинен визначати обсяг його оподатковуваного прибутку відповідно до принципу «вितягнутої руки».

Обсяг оподатковуваного прибутку, отриманого платником податку, який бере участь в одній чи більше контрольованих операціях, вважається таким, що відповідає принципу «вितягнутої руки», якщо умови зазначених операцій не відрізняються від умов, що застосовуються між непов'язаними особами у зіставних неконтрольованих операціях (п.п. 39.1.2 п. 39.1 ст. 39 ПКУ).

Підпунктом 39.2.2.1 п.п. 39.2.2 п. 39.2 ст. 39 ПКУ визначено, що для цілей ПКУ контрольовані операції визнаються зіставними з неконтрольованими, якщо:

- немає значних відмінностей між ними, що можуть істотно вплинути на фінансовий результат під час застосування відповідного методу трансфертного ціноутворення;
- такі відмінності можуть бути усунені шляхом коригування умов та фінансових результатів контрольованої або неконтрольованої операції для уникнення впливу таких відмінностей на зіставність.

Елементи (критерії) для зіставлення комерційних та фінансових умов операцій зазначені у п.п. 39.2.2 п. 39.2 ст. 39 ПКУ.

Визначення зіставності юридичних осіб здійснюється з урахуванням їх галузевої специфіки та відповідних видів діяльності, що здійснюються ними в зіставних з контрольованою операцією економічних (комерційних) умовах (абзац восьмий п.п. 39.2.2.2 п.п. 39.2.2 п. 39.2 ст. 39 ПКУ).

Згідно з п.п. 39.5.3.1 п.п. 39.5.3 п. 39.5 ст. 39 ПКУ для встановлення відповідності умов контрольованої операції принципу «вितягнутої руки» платник податків та контролюючий орган використовують джерела інформації, які містять відомості, що дають можливість зіставити комерційні та фінансові умови операцій згідно з п.п. 39.2.2 п. 39.2 ст. 39 ПКУ, зокрема інформацію про зіставні неконтрольовані операції платника податків, а також інформацію про зіставні неконтрольовані операції його контрагента – сторони контрольованої операції з непов'язаними особами.

Відповідно до п.п. 39.3.2.7 п.п. 39.3.2 п. 39.3 ст. 39 ПКУ вибір сторони, що досліджується, повинен здійснюватися відповідно до виконаних кожною стороною контрольованої операції функцій, використаних під час здійснення контрольованих операцій активів та прийнятих економічних (комерційних) ризиків, пов'язаних із здійсненням такої операції.

Під час вибору сторони, що досліджується, аналізується застосовність обраного методу (комбінації методів) до кожної із сторін контрольованої операції. Стороною, що досліджується, обирається сторона:

- щодо якої застосування такого методу (комбінації методів) є найбільш обґрунтованим;
- для якої можна знайти найбільш зіставні операції та/або зіставні особи;

яка:

- виконує найменш складні функції щодо контрольованої операції;
- приймає найменші економічні (комерційні) ризики стосовно контрольованої операції;
- не володіє об'єктами нематеріальних активів, які мають значний вплив на рівень рентабельності.

У разі здійснення зовнішньоекономічних операцій сторона, для якої перевіряється показник відповідно до обраного методу трансфертного ціноутворення, не обов'язково повинна бути резидентом.

Враховуючи зазначене, контрольовані операції визнаються зіставними з неконтрольованими, якщо немає значних відмінностей між ними, що можуть істотно вплинути на фінансовий результат під час застосування відповідного методу трансфертного ціноутворення, або такі відмінності можуть бути усунені шляхом коригування умов та фінансових результатів контрольованої або неконтрольованої операції для уникнення впливу таких відмінностей на зіставність.

Вибір сторони, що досліджується здійснюється за результатами функціонального та економічного аналізу відповідно до критеріїв, зазначених у п.п. 39.3.2.7 п.п. 39.3.2 п. 39.3 ст. 39 ПКУ.

Результати проведеного функціонального та економічного аналізу мають бути відображені у документації з трансфертного ціноутворення згідно з п.п. «з», «и» п.п. 39.4.6 п. 39.4 ст. 39 ПКУ.